

Крейг Шамел:
**„Изправени сме
преди масивна
контрареволюция
от дясно“**

**Интервюиращ и преводач
от английски:
Калина Дренска**

Заглавно изображение:

Източник

Крейг Шамел е американски куйър революционер с дългогодишен опит както в академичния свят, така и „на улицата“, където активно се включва в протестите и борбите за куйър справедливост. Основател и член е на множество куйър революционерски организации, а в същото време е и доктор по политическа философия, специализирал в областта, която познава най-добре: взаимовръзката между политическа теория и политическо действие. Запознахме се преди няколко месеца в гей бар в Берлин, докато той преподаваше в Свободния университет в града, и прекарахме няколко часа в дискусии за революционизъм, комунизъм и необходимостта от радикални действия. В настоящото интервю засегнахме теми като грешките на минали революции, идентичностни политики и революционен потенциал днес. Тезите му са провокативни и полемични и със сигурност подлежат на критична оценка, но смятаме, че, от една страна, предизвикват към дебат по важни въпроси в модерната философия и по-конкретно в областта на постмодернизма и постструктурализма, а от друга, е ценна най-вече практическата му гледна точка върху куйър борбите в САЩ през последните 25 години.

Калина Дренска (КД): Концепцията за куйър революционерство не е особено добре позната в рамките на по-широкия обществен дебат и мейнстрийм медиите в България. За мнозина най-радикалната форма на ЛГБТ борби, за която са чували, е ежегодният София Прайд. Затова ми се иска да те помоля да разясниш какво означава да си куйър революционер и как куйър революционерските идеи се отнасят към или се различават от други, нереволуционерски ЛГБТ практики и движения? Впоследствие по време на интервюто ще се върнем към някои от точките, които ще назовеш, за да ги дискутираме в подробности, но ми се струва добре да започнем с кратко въведение в основните концепции.

Крейг Шамел (КШ): Има по-обща концепция и макар че за нейното развитие вероятно изхождам от собственото си съществуване като гей или куйър, смятам, че тази концепция е по-широко приложима и би могла да покаже начина, по който да се подходи към темата. В унисон е със схващането на Маркс – той започва със социална критика, върху която надгражда теорията си. Основната идея, която използвам в работата си, е, че радикализмът има определени исторически традиции в политическата философия и политическото действие, както и че революционизмът е практическото изражение на същата тази радикална мисъл. Виждам радикализма по-скоро в идеята сфера, а революционизма по-скоро в практическата. Усложнението идва от факта, че очевидно тези два аспекта взаимно се формират. Това, което наричам теория на революционизма, е нещо, зародило се от действията на улицата, по протестите и с радикалните практики, впоследствие станало и основа на революционна теория, която от своя страна пък повлиява развитието на практиките. А сега специфично за куйър дейностите и идеите: революционното в случая е отказът да сме производна функция на хетеронормативността, както и отказът да възприемем либерални реформистки концепции за куйър свободите. Не искаме брак, не се борим да бъдем приети като част от нещо, което е злобно за нас самите, а и за много други. Това са някои по-конкретни примери за революционен подход към куйър справедливостта. Често в революционизма, радикалната теория и радикалната социална критика се среща това отрицание – отричаме нещата, които знаем, че не искаме. Не искаме либерални конформистки концепции за това какво е куйър, но не можем винаги да разберем как куйър справедливостта и свободата биха изглеждали в бъдеще без тези пречки, докато не ги премахнем от пътя си. Подобно е на начина, по който Маркс заявява, че не знае как би изглеждало едно комунистическо общество, но въпросът е в историята, която класовата борба ще сътвори. Както Шуламит Файърстоун* казва, имаме проблем с това,

* Шуламит Файърстоун (1945 – 2012) – канадска феминистка и една от основоположниците на радикалния феминизъм. – Бел. прев.

че е много трудно да артикулираме радикални и революционни искания по позитивен начин. Често се борим, защото сме атакувани, и се противопоставяме на това, за което знаем, че не е добре за нас. И това е вярно сега повече от всякога. Революцията днес трябва да изглежда различно от начина, по който е изглеждала в миналото, а едно от различията е именно историческата ситуация, в която са поставени куиър хората. Сега сме в ситуация на монументална и масивна контрареволюция в Западния свят. Тази контрареволюция, която е насочена срещу възможността за съществуване на революция изобщо, има за цел да унищожи масовата демокрация – както и комунизма, и социализма като най-високите демократически постижения, – както и цели да заличи социални свободи като куиър справедливост; стремежите и успехите на женското движение; постигнатото от онези, които са се борили за равнопоставеност на база раса и етническа принадлежност. Така че трябва да сме наясно, че каквото и да правим като куиър революционери в момента, то се случва в определен исторически контекст – контекста на контрареволюция. В момента не вдигаме революция, а просто отвърщаме на атаките от страна на масивна контрареволюция.

Крейг Шамел

КД: Критикуваш жестоко либералната концепция за куиър справедливост, но ако погледнем към революци в миналото, ще открием, че не се славят със защита или борба за правото на съществуване на куиър хора. След първоначалната фаза на добиване на гей права и свободи, Октомврийската революция взема мрачен завой при Сталин и куиър хора биват преследвани от закона, вкарвани в затвори и убивани. Кубинската революция е изключително анти-ЛГБТ в началото. Как би могла една бъдеща революция да е различна от предшествениците си в това отношение?

КШ: Не знам точно, развиваме тези идеи в движение, но за да се опитам да бъда по-конкретен в положителен смисъл, трябва отново да се обърна за момент към теорията. В какво се провалиха политическите революции от миналото – например комунистическите революции или дори Френската революция като протокомунистическо явление? Бих описал провала им – и смятам, че много хора в Източна Европа го виждат – като провал в сферата на социалното. Има и други начини да бъде описан провалът, аз обаче използвам този, като правя разграничение между политическа и социална революция. На по-дълбоко ниво имаме движения за куиър справедливост, които възникват от социалните движения – от сферата на социалното, която виждам като настоящата и бъдеща арена на революционизма. Като цяло смятам, че е необходимо да се поправят грешките на левите политически революции по отношение на социалното. Например по време на Кубинската революция при властта на Кастро гей хора биват изолирани, измъчвани и принизявани и в началото това е считано за част от революционната програма. От първостепенна важност е старите леви да се учат от социалните движения. Този образователен процес трябва да е радикален. Например аз искам отричане на Кубинската революция въз основа на куиър справедливост. Тя трябва да бъде отречена. Само че никой не иска да страда заради отвратителните си престъпления срещу гей хората...

И така – трябва да вземем напредъка и опита на социалните движения, да ги радикализираме и да им придадем първостепенна важност. Трудностите идват от това, че социалните движения имат навика да се свързват с всякакви плашещи реформистки либерални или консервативни идеи. Съответно старите леви, както ги наричам, осъзнават това – те, донякъде с право, смятат, че социалните движения се поддават лесно на манипулации и изпадат в назадничава мислене или в мислене, което не е достатъчно близко до левите си корени и не е фокусирано върху борбата. Но в същото време старото ляво се провали; то е абсолютна катастрофа що се отнася до куиър хората, нали? Така че смятам, че старите леви са прави, че дейността на социалните движения крие опасност, защото лесно биват превземани от реформисти. Същевременно и да твърдим, че именно това е причината да подкрепяме старото ляво в неговия тип революции, също няма да проработи, защото лявото е така заблудено в хетеросексизма си, че е неспособно да поведе каквато и да било революция. Старите леви са некомпетентни – некомпетентни да водят революции и заблудени. Но за да съм малко по-конкретен, ако погледнеш една моя статия относно либералните общества с фокус върху Щатите – *Либералът като враг на куиър справедливостта*, – ще видиш, че откроявам пет елемента на либералното разбиране за справедливост, които не работят за постигане на справедливост и свобода за куиър хората. По-конкретен елемент от куиър революционизма би било формулирането на разбиране за справедливост, което не се обляга на права: защото контрареволюцията срещу модерността, срещу ЛГБТ и много други хора, срещу масовата демокрация, разчита на слабостите на либералната държава. Една от тези слабости е именно това разбиране за справедливостта като набор от определени права. Ако погледнем това, което се случва в САЩ в момента – и подобно развитие би могло да гоїде и към Европа, ако все още не е, – ще видим опити да се използва езикът на правата, за да се потискат ЛГБТ хората и за да се устано-

вяват системи, които подкрепят най-отвратителните и назагничави религии, както и най-противните злоупотреби с демократичността. Това е доста цинично, нали? Един от елементите на куиър революционизма би бил развиването на теория и система за практикуване на куиър справедливост, които се противопоставят на справедливостта, основана върху права. Или ако държим да запазим това разбиране за справедливост, то поне нека правата бъдат формулирани по негативен начин. Това би означавало фокусът да падне върху **свободата да не** бъдеш обиждан и насилван като противовес на **свободата да** правиш нещо. Същата свобода да правим неща, постулирана под формата на права в редица либерални общества, на практика се превръща в право да нараняваш други хора с подкрепата на либералната държава. Под предлога на определено право, например на вероизповеданието, откриваме опасен циничен опит да се нападнат всякакви хора и обществото да бъде изтеглено обратно към страха, мистицизма и глупостта, но най-вече и опита да бъдат наранявани хора в някаква садомазохистична сексуална фантазия, която консервативните искат от държавата да подкрепи.

КД: Едно от най-важните питання, които ми хрумват, когато си говорим за куиър справедливост и революция като радикална форма на политическо действие, е въпросът за идентичностите. Вече спомена, че много хора в днешно време критикуват модерното ляво – тази критика често е насочена срещу политиките на идентичност, които според старите леви са буржоазен механизъм за разделяне на лявото. В същото време обаче имаме тази постмодерна идея на Дона Харауей в нейния *Манифест на киборга (A Cyborg Manifesto)*, че идентичностите са флуидни и променливи, а крайната цел на борбите за идентичност трябва да е унищожението на всички стабилни идентичности. Тече един непрекъснат дебат в постструктурализма за деконструирането на идентичности и сексуал-

ност. Така че се питам – възможно ли е да имаме политическо действие, и по-конкретно революционно действие, без някаква форма на стабилна колективна идентичност?

КШ: Човек може да напише цяла книга по тези въпроси, а отговорите са комплексни и многостранни. Не знам, ще се опитам сега в рамките на разговора ни да си изясня нещата: това е част от революцията – да намираме заедно отговори. Ако разбирам правилно, питаш какво може да предложи дискурсът за деконструкция на идентичността в постмодернизма на революцията. Тук отново ще наблегна върху това колко е важно да разглеждаме нещата на ниво действие на улицата или поне на ниво действие. Някой ще каже, че понеже съм част от долната прослойка на ниската средна класа, съм гребен буржоа, който иска да се придържа към абстракцията на теорията. Бих могъл да бъда обвинен в това, но аз израснах както в сферата на политическото действие, така и в сферата на политическата философия, така че все още намирам тяхната свързаност за ценна. От гледна точка на политическото действие, бидейки част от революционни организации през последните 25 години, виждам, че този постмодерен дискурс и деконструкцията на идентичността има катастрофални ефекти за напредъка на култур справедливостта. И по-специално това, което виждам, е разпадане на организации отвътре въз основа на идентичностни спорове до степен, в която не можем да се противопоставяме на врага отвън, защото има толкова много теоретични дискусии и караници за идентичност в една група, която уж трябва да е единна. Но може би по-лошо от това е концепцията за протест – тя си отиде с деконструкцията на идентичността. Да не забравяме, че тук не говорим само за деконструкцията на персоналната идентичност. Деконструкцията в постмодерната теория, както аз я разбирам, има своите корени в лингвистиката, може да

бъде проследена до хора като Фердинанд де Сосюр* и съответно деконструира всичко, думи и концепции, изхождайки от вярването, че концепциите са преди всичко лингвистични явления. Това ни води до по-дълбок дебат във философията, че лингвистичният елемент от дадена концепция е нейната основна характеристика, с което обаче аз не съм съгласен. Но да оставим абстракцията и да се върнем към това, което се случило на организациите. Това, което се случило, по мое мнение е, че тези организации деконструираха самия акт на протест, на съпротива, на революция и го превърнаха в представление, перформативност, игра. Вероятно валя думите на Илич** от контекст, но протестът се превърна в средство на доброжелателство (*tool of conviviality*), средство за актьорство, стана ироничен. Само по себе си това може би не е лошо, но се оказало особено пагубно за способността ни да се защитаваме. Подложени сме на жестока атака от страна на много сили въдясно и в либералната сфера. Осъзнах, че това развитие не е продуктивно за организирането, развиването и прилагането на ефективен план за действие. Имаше действия, но този перформативен ироничен аспект се сля с други неща, например с либерални и християнски идеи за ненасилие, за да се превърне в неефективно подобие на политическото. За хората, обучени в традициите на постмодернизма, това изглеждаше автентично, но крайните резултати са, че загубихме ужасно много позиции. Докато си играеха с идентичностите си, загубихме революцията, загубихме движението – няма гей движение,

* Фердинанд де Сосюр – швейцарски езиковед, създава редица трудове в областта на индоевропейското и общото езикознание. Най-известният му труд е *Курс по обща лингвистика*, публикуван след смъртта му, през 1916 г., където са изложени теоретичните принципи на учението на Сосюр за езика, които стават методологическа основа на т. нар. социологична школа в езикознанието и в много изходни положения на структурализма. – Бел. прев.

** Иван Илич – хърватско-австрийски философ и католически свещеник, критик на модерните Западни институции. Книгата му *Средства на доброжелателство (Tools of Conviviality)* се занимава с критика на институционализирането на знанието, технокрацията в индустриалните общества, монопола над основни човешки дейности като здравеопазване, земеделие, учене и т.н. от експертни елити. – Бел. прев.

Източник

изчезна. Може да се каже, че имаме общност, но не и гей движение. Това е практическият аспект и моят опит сочи, че е много неефективно, а аз предпочитам да запазя фокуса върху ефективни политически действия, върху неща, които видимо водят до подобрене на съществуването на ЛГБТ хората, върху неща, които носят свобода и по-силно усещане за справедливост, върху неща, които спомагат за изграждането на общностите ни, а не за фрагментирането им.

КД: Говориш за хора, обучени в традициите на постмодернизма и постструктурализма, а аз се замислих за собственото си образование, което е особено повлияно от тези школи. Много хора виждат постструктуралистките виждания и деконструкцията именно като много радикални. От позицията на университетски преподавател как смяташ – съвременната образователна система действително ли е инструмент за радикализиране и радикално мислене, или обратното? Способно ли е университетското образование днес да е моторът на една революция или радикална социална промяна?

КШ: Единственото, което знам със сигурност, е, че на практика тези идеи се оказаха ужасни за нас. И след като съм преминал през това, мога да кажа, че ни попречи да постигнем напредък, защото имаше незнание относно това откъде произхождат куиър идентичностите и деконструкцията на концепции. Очевидно е, че има известен освобождаващ потенциал в постмодерната и постструктуралстическата мисъл. Но както аз го виждам, нещата стоят така: докато Джудит Бътлър е заета да говори за създаването на пространства на бунт и освободенческото в пролуките на културата и текста (*interstices of culture and text*), изгубихме толкова много позиции, изгубихме всичко – просто не мога да повярвам. Искам да видя друг тип партизанска война, важна е партизанската война на улично ниво – там научаваш много неща. Научаваш какво работи и какво не. Трудно е да не вземеш под внимание и двете неща – теорията и действието, – а в същото време мисля, че не много академици застават в първите редици или в партизанските окопи на революционерски куиър организации като Гей армията (*The Gay Army*) в САЩ, която е много важна, но непозната в по-широк мащаб организация. Със сигурност в това деконструиране има потенциал за освобождаване на хората от определени свръхконкретизирани погрешни представи за идентичност. Като цяло обаче това, което установих, е, че се нуждаем от единство и от това да се фокусираме много повече върху външния враг, върху хора, които действително ни вредят и ни нараняват, вместо да се опитваме да деконструираме концепцията за това какво е вредата, уж за да видим, че може би всъщност не сме наранявани. Не вярвах, че не сме наранявани – виждах именно хора, които биват наранявани, чиито животи биват унищожавани, с ниско самочувствие, хора, идващи в организациите вследствие на масова епидемия от бездомност сред ЛГБТ общността, хора плачещи, и просто не повярвах на Джудит Бътлър, че ще открие освободението в пролуките на текста и културата. С цялото ми уважение, със сигурност тези идеи са

ценни, но не работеха на практика за мен. Важно е да си при хората и да видиш какво в действителност се случва. Уравнението става наистина сложно, защото има освободителен потенциал в постмодернизма, но начинът, по който се прилага и практикува, е също важен. Бях наскоро на протест на *Black Lives Matter*. Де факто без да го споменават изрично в името си и без да е широко известен факт, *Black Lives Matter* в САЩ е куйър организация и вероятно единствената, която води радикални политики за ЛГБТ хората. В Сейнт Луис, където съм в момента, напоследък има доста революционни действия, безредици и бунтове. Отидох на протест, защото транс жена беше убита от полицията тук. Бях се отказал от протестирането и от улични протести, защото не знаех дали са ефективни и бях забравил какво могат да ми дадат. И да бъда отново на улицата беше толкова истинско, напомни ми колко много истинска вреда бива причинявана, без това да е адекватно адресирано в академичния свят. На един от протестите бях ранен. Кола се врязва в протестиращите – това е нова тактика на десните в САЩ. Непосредствено след това много от протестиращите бяхме истински разтърсени, защото някой току-що се беше опитал да ни убие, слушах как хората ридаят и плачат – транс хора, гей хора... гледката на пресни рани, да видиш хора прегазени пред очите ти, други, опитващи се да запазят хладнокръвие, но истински разстроени, защото са нападнати и защото виждат, че има истински външен враг. От една страна, това беше напомняне за необходимостта от единството на споделена идентичност под знака на идентичност, за да се борим с врага, но от друга страна, личеше си, че тези, които се бореха за ЛГБТ и куйър справедливост с практически политически действия на улично ниво, тези, които наистина подеха борбата, бяха транс хората. Така е поне в САЩ, не мисля, че важи за Европа. Но показва трудността на това да вземеш категорична позиция: от една страна имаме този катастрофален опит с деконструкционните политики, а от друга – идентичност, която

по мое мнение беше създадена в рамките на идентичностния дебат и деконструкциите, де факто заемаща водеща роля в политиките на улично ниво. Белите гей мъже, ходещи по кънтри клубове, не са тези, които излизат да демонстрират, да разбиват, да чупят прозорци и да блокират улици (блокирахме голям булевард, когато колата ни прегази) – това го правят цветнокожи транс хора. Тук виждаме сливането на концепции за идентичност, които възникнаха в рамките на постмодернизма и постструктурализма, които всъщност поведоха борбата и са революционерите на улицата. Какво ни казва това? Не знам, но мисля, че е напомняне за това чувство на единство, което вече споменах. Каква е връзката между единство и идентичност и можем ли да сме единни, докато всеки си има своята идентичност? Не знам, вероятно в някаква степен, но все пак единството е по-важно, когато става въпрос за политическо действие. Надявам се, че ще можем да отработим вътрешните си различия и спорове на тема идентичност и ще предприемаме политически действия. Видях това единство на улицата по време на протеста между всякакви куиър

Източник

хора, водени от транс хора – повтарям, за мен идентичност, произлязла от постмодерната деконструкция. Това е моментът, в който имаме освободителен потенциал. Но този потенциал присъщ ли е на деконструирането само по себе си, или ни трябва някакво единство, независимо какво се случва с идентичностите? Възможно ли е да съществува единство без идентичност? Не знам, не знам.

КД: Направи ми впечатление какво казваш за транс хората. Транс идентичността, по твои думи, е конструирана в постмодерния дебат. Не смяташ ли, че тези идентичности съществуват от преди това, но просто стават видими в рамките на постмодерния дискурс?

КШ: Не, не точно. Имам предвид, че навремето понятието „гей“ се използваше като общ термин, за да се обозначат всички тези практики, и значеше много повече. Имаше хора, които бяха транс, но не използваха това наименование, нямаше обособена такава идентичностна група, която да е отделена от гейове и лесбийки. Моят опит сочи, че това разделяне се случва в рамките на академичния дискурс в постструктурализма. Но както казах, не мисля, че много хора виждат връзките. В революционерските организации, особено тези в САЩ, обикновено най-образованите бяха начело. Съответно привнесоха нови концепции за идентичност, произтичащи от образованието, което бяха получили. Както самата ти каза, трудно е да избегнеш да бъдеш образован в традициите на постструктурализма, особено в последните 30-40 години.

КД: Говориш за необходимостта да се отиде при хората, да се действа на улично ниво – това също предполага повече егалитарност, по-малко елитарност. Споменахме Маркс и неговите идеи. Чудех се как се отнася куиър революционизмът към класовия анализ и класовото съзнание? Как се преплитат куиър концепцията и концепцията за класа?

КШ: Класата със сигурност е важно понятие. Не смятам, че Маркс и марксистките класови теории трябва да потънат в забвение – обратното, класовото съзнание трябва да бъде запазено. Теорията за класова борба е важна икономически, но очевидно се нуждае от някои трансформации. Една от спецификите ѝ е идеята, че марксизмът вижда произхода на капитализма като основен фокус на класовата борба. С други думи, че промени в начина на производство и средствата, с които производствената класа се възпроизвежда, са основната движеща сила на действията и борбата. Не го намирам за вярно. Това не означава, че тези неща не са важни, а че вторични следствия от тези взаимоотношения имат всъщност своята собствена първостепенна значимост, социалните явления са от първостепенна важност за борбата. Класовото съзнание трябва да е наясно с наличието на нови социални формирования. Очевидно старите класови теории са доста наивни, те остават слепи за ЛГБТ хората. Доста е срамно за революционна теория, когато трябва да признае, че е действала в хетеросексистка заблуда. Трябва да се започне от реалността на социалния живот – и тя е, че има много ЛГБТ хора, които са част от комунистически и социалистически партии, ходят на такива срещи и го правят не заради класата си, а защото са потискани на база това, че са гей, лесбийски, транс, бисексуални. Те са там по тази причина. Мисля, че лявото още не е научило, че тези социални компоненти трябва да са водещи. Трябва ли ни нова класова теория? Най-вероятно да. Основната база за революционерско мислене в днешно време изхожда от несправедливостите спрямо ЛГБТ хора. Така че теоретиците на класовото съзнание трябва да се пригледат към нашите реалности и общности, а не обратното. Те са се доказали като заблудени по отношение на социалното в миналото. Могат да работят с нас, потисканите на база това, че сме куиър, за да създадат нова социална теория, която взема предвид и производствените отношения и тяхното развитие, но очевидно са необходими огромни промени.

КД: Това ме води и към последния ми въпрос. Виждаш ли революционен потенциал днес и ако да – къде? В САЩ, някъде другаде? По-скоро оптимистичен или песимистичен си относно бъдещето на революционизма?

КШ: Цялото това говорене за оптимизъм и песимизъм е по-скоро либерален мистицизъм. А аз се опитвам да не изпадам в мистицизъм. Да погледнем къде стоим исторически. Трябва да гледаме какво реално се случва в момента. Гледам каква е действителността и работя за това, в което смятам, че трябва да се превърне. И гледайки историята, то можеш да си или материалистичен марксист, или да запазиш някакъв идеализъм и хегеловански марксизъм и да си гадеш сметка къде се намиращ, но и че съществува някаква идея за това къде искаш да бъдеш – това би могъл да бъде елементът на социалното. Сега се намираме в момент, в който развиваме социалното като основа на революцията – противно на предишни опити, концентрирани върху икономическото и политическото. Също сме и в момент в историята, в който в западния свят монументални сили на контрареволюцията се опитват да подкопаят самата възможност за съвременна масова демокрация и социални движения. Нека сме честни: те вярват в робството, в жестокостта, в йерархиите. Много десни интелектуалци в САЩ, които са особено влиятелни в Източна Европа, например в България и Унгария, сякаш имат някаква садомазохистична фантазия на йерархичност, те обичат йерархиите, а не демократичния етос на равенството. Не е 1789 г., ситуацията не е като по време на Френската революция, или на Октомврийската, или на Английската, и разликата се състои в това, че в момента имаме нещо огромно и силно, което има потенциала да унищожи възможността за революция или за културна идентичност изобщо – за да се върна отново на темата за идентичността и идентичностните спорове. Ако има хора, които не смятат, че има стойност в концепцията за културна

идентичност, така както е конструирана, нека да видят какво ще стане, ако я загубят. И точно с това се сблъскваме: загуба на възможността да концептуализираме революционната свобода. Това е целта на контрареволуцията, хората не бива да си правят илюзии по въпроса. Има много негативни страни на това, че съм американец – лошо чуждоезиково образование, негодяланата ми култура – но едно от предимствата е, че имах възможност да съм много близък, да говоря със и дори да вземам пари от десни интелектуалци, които в момента са много влиятелни тук. Не искам да звуча глупаво, но ми се иска да предупредя европейците, че опасността, която идва от интелектуалното дясно в Щатите, вероятно е по-голяма, отколкото си представят. Много от нещата, случващи се в Европа и Близкия Изток, са пренесени от екстремното дясно в САЩ, именно формиращо тази контрареволуция, която като революционери трябва да разпознаваме като най-важното събитие на нашето време. И трябва да сме притеснени от нея, притеснени от това, че контрареволуцията застава на пътя на възможността за съществуване на ЛГБТ и много други свободи, произхождащи от модерните социални движения.